

Financiering van investeringen in energiebesparing en duurzame opwekking van energie: subsidies, financieringsvormen en fiscale mogelijkheden

INLEIDING

Deze notitie is door de gemeente Krimpenerwaard opgesteld voor WaardZaam. Voor bedrijven, scholen, sportverenigingen en woningverhuurders is samengevat hoe met name de Rijksoverheid het investeren in energiemaatregelen stimuleert: door subsidies, door fiscale regels en door diverse financieringsvormen.

De investeringskosten voor maatregelen die gericht zijn op energiebesparing of opwekking van duurzame energie betalen zich op termijn terug door een lagere energierekening. De kost gaat daarbij echter voor de baat uit. De hieronder genoemde regelingen zijn bedoeld om bedrijven en organisaties te helpen om te investeren in het beperken van het gebruik van fossiele brandstoffen. Alleen als iedereen zich inzet, lukt het immers om de lokale, nationale en internationale klimaatdoelen te halen en een duurzame toekomst veilig te stellen.

Achtereenvolgens komen hierna regeling aan de orde die bedoeld zijn voor:

1. Bedrijven
2. Scholen
3. Sportverenigingen
4. Woningcorporaties

De vijfde paragraaf bevat enkele subsidieregelingen voor de opwekking van duurzame energie die door meerdere of al deze partijen gebruikt kunnen worden.

De meeste informatie uit deze notitie is afkomstig van de website van RVO: www.rvo.nl . Dit is de uitvoeringsorganisatie van de Rijksoverheid die de meeste subsidieregelingen uitvoert. De Belastingdienst is uiteraard ook een loket voor informatie over fiscale maatregelen, voor scholen is veel informatie te vinden op de website van de green deal scholen: www.greendealscholen.nl

Het overzicht van regelingen in deze notitie is zeker niet volledig. Het is wel actueel (april 2017), maar omdat regels veranderen en subsidiebudgetten uitgeput kunnen raken, is het nodig om altijd op zoek te gaan naar de regeling zelf. Aan de notitie kunnen dan ook geen rechten ontleend worden.

Ad 1. BEDRIJVEN

1.1 MIA en Vamil

MIA en Vamil zijn fiscale stimuleringsregelingen van de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Financiën. De Rijksdienst van Ondernemend Nederland (www.RVO.nl) en de Belastingdienst voeren de regelingen uit. Meer informatie over de regelingen vindt u op www.rvo.nl/miavamil.

Ondernemers die investeren in elektrische bussen, duurzame gebouwen of het efficiënter omgaan met grondstoffen kunnen in 2017 rekenen op fiscaal voordeel via de Milieu-investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil). Voor het jaar 2017 is er € 137 miljoen beschikbaar voor ondernemers die duurzaam willen investeren. Bedrijven die investeren in technieken die op de Milieulijst staan, kunnen tot 36% van de investeringskosten aftrekken van hun fiscale winst. De nieuwe Milieulijst biedt belastingvoordeel voor duurzame gebouwen, innovatieve afvalverwerkingstechnieken en vele andere vernieuwende milieutechnieken.

De grootste wijzigingen ten opzichte van 2016 betreffen de eisen voor duurzame transportmiddelen. De mogelijkheden zijn in 2017 verruimd en de eisen per transportmiddel zijn geactualiseerd. Vervoersmiddelen die in aanmerking komen voor dit belastingvoordeel staan vermeld op de zogenoemde Milieulijst. Deze lijst wordt jaarlijks aangepast. Op de Milieulijst staan onder andere elektrische of plug-in hybride auto's, vrachtwagens of mobiele machines. Nieuw op de lijst zijn elektrische bussen. Net als in 2016 geldt er een maximumbedrag per voertuig. Voor elektrische bestelwagens is dat een hoger bedrag dan in 2016. Ook voor stille vrachtwagens en transportkoeling, scheepvaart en mobiele machines kunnen in aanmerking komen voor de MIA\Vamil.

1.2 Energie-investeringsaftrek (EIA)

Met de regeling Energie-investeringsaftrek (EIA) kan fiscaal voordeel behaald worden bij investeringen in energiezuinige technieken en duurzame energie. EIA levert gemiddeld 13,5% voordeel op. Een ondernemer kan 55,5% van de investeringskosten aftrekken van de fiscale winst, boven op de gebruikelijke afschrijving. Daarnaast leveren energiezuinige investeringen een lagere energierekening op.



LED-verlichting: maatregel voor EIA

Met de functie 'Zoeken' in de Energielijst en Milieulijst 2017 zoekt u naar energiezuinige en milieuvriendelijke technieken met fiscaal voordeel. Wilt u uw product geplaatst hebben op de Energielijst? Dat kan, ieder jaar wordt de Energielijst aangepast. Iedereen kan een voorstel indienen voor de eerstvolgende lijst. Voorstellen kunt u tot 1 september 2017 melden. U dient EIA binnen 3 maanden na het geven

van de opdracht aan te vragen. Het budget voor 2017 is € 166 miljoen. Voor informatie over andere mogelijkheden zie de pagina 'Duurzaam ondernemen' van RVO.

1.3 ISDE

Met de Investeringsubsidie duurzame energie (ISDE) kunt u een tegemoetkoming krijgen voor de aanschaf van zonneboilers, warmtepompen, biomassaketels en pelletkachels. De regeling is voor zowel particulieren als zakelijke gebruikers. Aanvragen kan tot en met 31 december 2017. RVO.nl behandelt de aanvragen op volgorde van binnenkomst.

Een overzicht van de wijzigingen in 2017:

1. **Warmtepompen:** de categorieën hybride warmtepomp en warmtepompboiler zijn vervallen. Apparaten uit deze twee categorieën komen nog wel in aanmerking voor subsidie en worden op basis van hun bron lucht, water, en grond ingedeeld. De grenzen van het vermogen voor de lucht-water warmtepomp zijn gewijzigd, evenals bijbehorende subsidiebedragen:
 - tot 3,5 kW: € 1.000
 - van 3,5 kW tot en met 10 kW: € 2.000
 - van meer dan 10 kW: € 2.000, vermeerderd met € 100 voor elke kW thermisch vermogen hoger dan 10 kW.
2. **Biomassaketel:** Het basisbedrag is verlaagd en de toeslag per kW bij ketels vanaf 40 kW is verhoogd:
 - tot en met 40 kW: € 2.500
 - vanaf 40 kW: € 2.500 (dat was € 3.200) vermeerderd met € 110 (dat was € 80) per kW vermogen van de ketel hoger dan 40 kW.
3. **Zonneboiler:** De subsidie per kWh voor zowel de kleine als de grote systemen is verhoogd:
 - De subsidie wordt € 0,75 (was € 0,50) per kWh jaarlijkse zonne-energiebijdrage bij een apertuuroppervlakte van ten hoogste 10 vierkante meter
 - Bij een apertuuroppervlakte van meer dan 10 vierkante meter bedraagt de subsidie € 0,30 was (€ 0,25) per kWh jaarlijkse zonne-energiebijdrage

1.4 Melkveebedrijven: groenfondsen stallen en subsidie verwijdering asbestdaken

- Groenfondsen

In de Krimpenerwaard zijn veel melkveehouders. Een melkveestal die voldoet aan de Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV) heeft een lage milieubelasting. Zulke stallen voldoen aan scherpe criteria die bijvoorbeeld te maken hebben met de uitstoot van ammoniak, het welzijn van de dieren, het energieverbruik en de invloeden op natuur en landschap.

Melkveestallen met een actueel MDV-Certificaat A komen in aanmerking voor een groenverklaring. Het gaat daarbij om de stal zelf en de bijbehorende systemen. Projecten in de landbouwsector ontvangen alleen een groenverklaring als de projectuitvoerder een kleine of middelgrote onderneming (kmo) is. De Europese Commissie stelde een gebruikersgids op. Deze dient als leidraad om te bepalen of een bedrijf een kmo is. Voor financiering van projecten met een groenverklaring hanteren groenfondsen een rentetarief dat circa tussen 0,50-1% lager ligt dan anders het geval zou zijn.



- Asbest

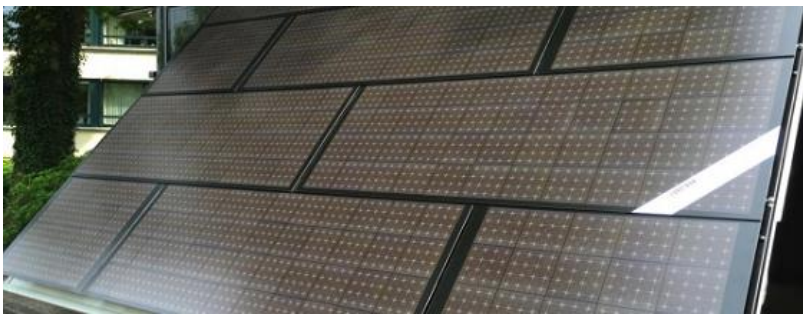
Agrarische en andere bedrijven, maar ook particulieren, non-profit organisaties en overheden kunnen gebruik maken van de subsidieregeling verwijdering asbestdaken. Aanvragen van subsidie is mogelijk tot 31 december 2019. Voor 2017 is een budget van €15 miljoen beschikbaar. Per jaar wordt een subsidieplafond bekendgemaakt. Indien een aanvraag tijdig wordt ingediend, maar het subsidieplafond al is bereikt, verschuift de datum van ontvangst naar 1 januari in het daaropvolgende kalenderjaar. De regeling vervalt met ingang van 1 januari 2020. De subsidie bedraagt € 4,50 per m² verwijderd asbestdak met een maximum van €25.000 per adres. U kunt alleen in aanmerking komen voor de subsidie als de oppervlakte van het geïnventariseerde asbestdak meer dan 35 m² bedraagt. Dakbeschot komt niet in aanmerking voor deze regeling

1.5 Subsidie Urban Energy

Deze subsidie is bedoeld voor onderzoek naar en ontwikkeling van producten en diensten voor duurzame energieopwekking, energiebesparing en een flexibele betrouwbare energie-infrastructuur in de gebouwde omgeving. Alleen een samenwerkingsverband kan een subsidieaanvraag indienen. In het samenwerkingsverband zit tenminste één ondernemer. Samenwerken wil zeggen dat de deelnemers voor eigen rekening en risico aan het project deelnemen.

Deze programmalijnen zijn zonnestroomtechnologieën (PV), warmte en koude installaties, multifunctionele bouwdelen, flexibele energie-infrastructuur en energieregelsystemen en –diensten. De subsidie Urban Energy maakt onderdeel uit van de Topsector Energie. De Topsector Energie biedt jaarlijks 100 miljoen euro subsidie aan projecten en onderzoek op het gebied van energie-innovaties. Kijk voor het overzicht van de verschillende subsidies op Subsidies energie innovatie.

zie www.topsectorenergie.nl voor de Topsector Energie.



Zonnepanelen niet op de dakbedekking maar als dakbedekking

1.6 Subsidie energieneutraal en energiezuinig bouwen

Er bestaat geen afzonderlijke subsidie voor energieneutraal bouwen. Er zijn wel andere vormen van ondersteuning waar u mogelijk van kan profiteren als u energieneutraal bouwt. Bijvoorbeeld de Regeling Groenprojecten, waar een lage EPC en het opwekken van hernieuwbare energie gunstig meetellen. Bij energieneutraal bouwen zijn dat eveneens noodzakelijke maatregelen.

Daken van bedrijven kunnen geschikt zijn voor opwekking van duurzame energie, zie voor subsidies de laatste paragraaf van deze notitie (ad 5: overige).

Ad 2. SCHOLEN

2.1 Subsidies en projectvergoedingen

Informatie afkomstig van: www.greendealscholen.nl/financiering-regelen-overzicht. Zie de website voor meer informatie en voorbeelden.

Oplossing	Kenmerken	Tip
1. Regionale/lokale stimuleringsmaatregelen*	Vanuit de provincie worden met regelmaat stimuleringsmaatregelen (waaronder subsidies, fondsen en duurzaamheidsleningen) genomen.	Een goed overzicht vindt u op Publieke Energiefondsen, maar doe ook navraag bij de provincie.
2. ISDE* en SDE+* (zie paragraaf 5 van deze notitie)	Landelijke subsidieregelingen ten behoeve van investeringen in duurzame energie.	De subsidies kunt u aanvragen via RVO.nl. Ga voor info over ISDE naar www.rvo.nl/isde . Ga voor info over SDE+ naar www.rvo.nl/sde . Bekijk hier een aantal tips voor een succesvolle SDE+ aanvraag.
3. Energie Investeringsaftrek (EIA) en Milieu Investeringsaftrek (MIA)*	Deze kunnen van toepassing zijn en tot lagere kosten leiden. Indirect kunt u daarmee uw project mogelijk maken.	Ga voor info over EIA naar www.rvo.nl/eia . Ga voor info over MIA naar www.rvo.nl/mia .

* Deze financieringsoplossing is specifiek beschikbaar voor verduurzamingsmaatregelen



Energie en scholen: lagere exploitatiekosten, gezondere leeromgeving

2.2 Externe financiering met terugbetalingsverplichting

Oplossing	Kenmerken	Tip
4. Duurzame Scholenfonds voor Monumenten*	Specifiek voor (rijks)monumenten. Lage rente, aflossing in 20 jaar op annuïteit.	Ga voor meer info naar de website van het Restauratiefonds.
5. Groenfondsen*	Er zijn diverse groenfondsen, meestal gekoppeld aan een bancaire instelling.	Raadpleeg de banken voor meer informatie.
6. Reguliere bancaire financiering	Algemene financieringen, niet specifiek op onderwijs gericht. Ook voor kleinere investeringen.	Zekerheden zoals een gemeentegarantie hebben een drukkend effect op de rente.
7. Financiering door Bank Nederlandse Gemeenten	De BNG verstrekt kredieten tegen lage tarieven onder garantie van Nederlandse overheden.	Zekerheden zoals een gemeentegarantie hebben een drukkend effect op de rente.
8. Schatkistbankieren	Schatkistbankieren is bedoeld voor instellingen die een wettelijke of publieke taak uitvoeren en hiervoor gelden van het Rijk ontvangen. Dit houdt in dat zij de publieke gelden aanhouden bij het ministerie van Financiën.	Garantie is een eis. Betrek tijdig de gemeente bij uw plan.
9. Crowdfunding	Crowdfunding kent meerdere vormen en wordt soms ook gebruikt om donaties te verkrijgen. Er geldt dan geen terugbetalingsverplichting. Bestaande initiatieven zijn o.a. www.schoolhelden.nl en www.oneplanetcrowd.com/nl .	Betrek ouders en omgeving. Zeker als het middels een donatie wordt opgezet. Kan ook voor kleinere investeringen zoals aanschaf LED verlichting.

* Deze financieringsoplossing is specifiek beschikbaar voor verduurzamingsmaatregelen.



Zonnepanelen op schooldaken: goed te combineren met verbetering van het binnenklimaat

2. 3 Financiering uit eigen vermogen

Oplossing	Kenmerken	Tip
10. MI-vergoeding	In de programma's van eisen voor PO en (V)SO zijn voor de materiële instandhouding (MI) bekostigingsbedragen vastgesteld. Deze worden jaarlijks geïndexeerd. De MI-vergoeding is begrensd door het investeringsverbod (art. 148 WPO).	Stem af met het ministerie van OCW wanneer u eigen middelen wilt inbrengen bij verduurzamingsmaatregelen: er is wat ruimte wanneer het gaat om maatregelen die zichzelf binnen 5-7 jaar terugverdienen. Bij doordecentralisatie geldt het verbod niet.
11. Eigen vermogen schoolbestuur	In principe begrensd door het investeringsverbod (art. 148 WPO).	Zorg altijd dat u reserves aanhoudt voor situaties waar externe financiering niet realiseerbaar is.

Schooldaken kunnen geschikt zijn voor opwekking van duurzame energie, zie voor subsidies ad 5: overige.



Ad 3. SPORTVERENIGINGEN EN SPORTSTICHTINGEN

3.1 EDS

De subsidieregeling Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties (EDS) richt zich op sportverenigingen en sportstichtingen. Met de subsidie kunnen investeringen in energiebesparing en toepassing van duurzame energie worden gedaan bij sportaccommodaties.



LED-verlichting in sporthallen: lagere kosten, meer licht, minder onderhoud

De subsidieregeling loopt t/m 2020. Er wordt jaarlijks een budget vastgesteld. U kunt een subsidieaanvraag indienen vanaf 2 januari 2017, 09.00 uur tot en met 29 december 2017, 17.00 uur. De hoogte van de subsidie is een bepaald percentage van de subsidiabele kosten. De subsidiabele kosten bestaan uit de kosten voor de aanschaf van een installatie of apparatuur; arbeidskosten zijn niet subsidiabel. Het subsidiepercentage voor sportverenigingen bedraagt 30% en voor sportstichtingen 15%. Het verschil in subsidiepercentage komt doordat rekening is gehouden met BTW-plicht. Er kan maximaal € 125.000,- subsidie per aanvrager per jaar worden aangevraagd. Subsidieaanvragen, waar de subsidiabele kosten minder bedragen dan € 3.000,-, komen niet in aanmerking.

Sportverenigingen en sportstichtingen die aangesloten zijn bij NOC*NSF komen in aanmerking voor de subsidieregeling Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties bij investeringen in energiebesparing of voor de toepassing van duurzame energie.

Sportstichtingen en -verenigingen krijgen bij Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) een borgstelling voor een lening waarmee zij hun investering kunnen doen. Als de stichting of vereniging eerst een energieadvies laat opstellen ontvangen zij een extra subsidie van € 500,-.

Daken van sporthallen kunnen geschikt zijn voor opwekking van duurzame energie, zie voor subsidies paragraaf 5 van deze notitie.

Ad 4. WONINGCORPORATIES

4.1 Stimuleringsregeling energieprestatie huursector (STEP): subsidie voor verhuurders om het energielabel van woningen onder de liberalisatiegrens te verbeteren.

Voor verhuurder van huurwoningen in de gereguleerde huursector is er de Stimuleringsregeling energieprestatie huursector (STEP) aan tot en met 31 december 2018. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geeft hiermee een extra impuls aan investeringen in energiebesparing in bestaande woningen binnen de gereguleerde huursector. De STEP-regeling is van toepassing voor woningcorporaties en andere verhuurders van bestaande huurwoningen waarvan de huurprijs onder de liberalisatiegrens ligt. De woning moet daarnaast voldoen aan dezelfde voorwaarden als een woning onder de Wet op de huurtoeslag (wetten.overheid.nl).



Isoleren loont: lagere woonlasten, meer comfort

De hoogte van het subsidiebedrag hangt af van de Energie-Index die per huurwoning bereikt wordt. Dit betekent dat bij de aanvraag de huurwoning een opgenomen en geregistreerde Energie-Index heeft en na renovatie een verbeterde Energie-Index heeft bereikt. Voor woningcorporaties bedraagt de subsidie per huurwoning:

Naar:	EI ≤0,40	EI ≤0,60	EI ≤0,80	EI ≤1,20	EI ≤1,40
Van:					
EI 1,41 ≤ 1,80	€4.800	€3.600	€2.800	€1.500	€0,00*
EI 1,81 ≤ 2,10	€6.200	€4.800	€3.600	€2.800	€1.500
EI 2,11 ≤ 2,40	€7.200	€6.200	€4.800	€3.600	€2.800
EI 2,41 ≤ 2,70	€8.300	€7.200	€6.200	€4.800	€3.600
EI >2,70	€9.500	€8.300	€7.200	€6.200	€4.800

**Dit is 1 verbeterstap. Om voor subsidie in aanmerking te komen, moet u minimaal 2 verbeterstappen maken.*

Voor overige verhuurders gelden deels iets andere bedragen. Een verhuurder kan op grond van deze regeling maximaal een bedrag van € 7.500.000,- aan subsidie aanvragen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt € 400 miljoen beschikbaar (inclusief uitvoeringskosten). Het totale beschikbare bedrag aan subsidie is € 395 miljoen.

Subsidie kan tot en met 31 december 2018 worden aangevraagd. RVO.nl behandelt de subsidieaanvragen op volgorde van binnenkomst.



(Platte) daken corporatiewoningen: vaak geschikt voor opwekken duurzame energie

4.2 Fonds energiebesparing huursector (FEH): lening voor verhuurders om het energielabel van woningen

Het Fonds energiebesparing huursector (FEH) biedt voor verhuurders van woningen de mogelijkheid een lening met een lage rente aan te vragen. FEH is bedoeld voor verhuurders van een project, bestaande uit minimaal 5 woningen, met een zeer hoge energiebesparingsambitie. Een aanvraag kan tot en met 30 september 2019 worden ingediend. Woningcorporaties en andere verhuurders van woningen komen in aanmerking voor de lening van het Fonds Energiebesparing Huursector (FEH). Het maakt niet uit of de huurprijs onder of boven de liberalisatiegrens ligt. De regeling is niet bedoeld voor natuurlijke personen, alleen voor rechtspersonen. U kunt een lening aanvragen voor minimaal 5 woningen met alle een huurprijs onder of boven de liberalisatiegrens. Per 1 januari 2015 hangt de hoogte van het subsidiebedrag af van de Energie-Index die u per huurwoning bereikt. Dit betekent dat bij de aanvraag de huurwoning een opgenomen en geregistreerde Energie-Index heeft en na renovatie een verbeterde Energie-Index heeft bereikt.

Daken van appartementsgebouwen kunnen geschikt zijn voor opwekking van duurzame energie, zie voor subsidies de volgende paragraaf.

Ad 5. OVERIG

Twee belangrijke subsidies voor de opwekking van duurzame energie zijn de Postcoderoos-regeling en SDE+. Voor subsidie op verwijdering van asbestdaken, zie paragraaf 1.4

5.1 SDE+

Bedrijven en (non-profit) instellingen die hernieuwbare energie (gaan) produceren, kunnen gebruik maken van de subsidieregeling SDE+. De subsidieregeling is bedoeld voor hernieuwbare energietechnieken en is onderverdeeld in de categorieën Biomassa, Geothermie, Water, Wind (land, meer en dijk) en Zon. Voor zonnepanelen geldt de regeling alleen voor grootverbruikersaansluitingen. Voor kleinverbruikers, zie 5.2.

Afhankelijk van het opgegeven vermogen en het maximale aantal vollasturen voor de technologie, respectievelijk uw windproject stelt Rijksdienst voor Ondernemend Nederland het maximale subsidiebedrag vast voor de gehele looptijd van de subsidie (5, 8, 12 of 15 jaar). De SDE+ vergoedt het verschil tussen de kostprijs van hernieuwbare energie en de opbrengst van grijze energie, het zogenaamde correctiebedrag. De kostprijs van hernieuwbare energie wordt ook wel het basisbedrag genoemd. Per categorie productie-installaties en per openstellingronde is er een basisbedrag. Vanaf 2016 kunt u voor een bepaald fasebedrag in de vrije categorie of voor het basisbedrag een subsidieaanvraag indienen. De SDE+ bijdrage wordt samengesteld door het vastgestelde basisbedrag of het gekozen fasebedrag in de vrije categorie te verminderen met het correctiebedrag.

De bekendmaking van de definitieve data en het totaalbudget van de SDE+ najaar 2017 wordt begin juni 2017 verwacht. Het SDE+ Stappenplan beschrijft de stappen van subsidieaanvraag tot uitvoering van uw project. Informatie over de haalbaarheidsstudie leest u in de 'Handleiding haalbaarheidsstudie SDE+'.



Zonnepanelen grootverbruikersaansluiting: SDE+

5.2 Postcoderoos: Verlaagd tarief voor collectieve opwek (voor de meter)

Bedoeld voor (energie)coöperaties van kleinverbruikers die hernieuwbare energie opwekken. Deze coöperaties mogen vanaf 1 januari 2014 gebruik maken van een verlaagd tarief. Deze coöperaties hoeven in de eerste schijf van de energiebelasting geen belasting meer te betalen voor hun gezamenlijk opgewekte hernieuwbare energie. Dat scheelt per kWh op dit moment ruim 0,10 euro.

De verlaging van het tarief van de eerste schijf tot nul wordt toegepast op de persoonlijke energierekening van de leden, tot het eigen verbruik (maximaal 10.000 kWh per jaar). Zo kunnen deze coöperaties rendabeler zelf duurzame energie opwekken. Deze regeling geldt voor kleinverbruikers die samen eigenaar zijn van een productie-installatie. Ze wonen ook binnen de postcoderoos waar de productie-installatie staat.



Postcoderoos: samen investeren in zonne-energie

De definitie van een postcoderoos is aangepast waardoor de productie-installatie ook buiten het centrale postcodegebied kan liggen. Meer informatie is te vinden op de website 'Hier Opgewekt'.